

Vorbereiden

Hoe ging het verder?

Johannes 21:15-24

18 april 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Jezus vraagt drie keer aan Petrus of hij van hem houdt. Hij geeft Petrus de opdracht om voor zijn 'schapen' te zorgen. Zo wordt Petrus aangewezen als een herder van de mensen die bij Jezus horen.

Wat ging vooraf?

Vorige week hebben we gelezen over de verschijning aan Tomas. Daarna is Jezus nog een keer verschenen, zo vertelt het verhaal. De leerlingen zijn maar weer gaan vissen - terug naar het oude leventje van voordat ze Jezus ontmoetten. Ineens staat Jezus daar op de oever (Johannes 21:4). Petrus is de eerste die uit de boot springt en naar Jezus toegaat. Later trekken de leerlingen een net vol vissen aan land, 153 stuks om precies te zijn.

153 vissen

Over dat getal 153 hebben veel uitleggers zich het hoofd gebogen, met soms verrassende uitkomsten. Zo schreef de Bijbeluitlegger Origenes (185-254) dat 153 precies $3 \times 50 + 3$ is en dat het daarom wel over de Drie-eenheid moest gaan. Kerkvader Augustinus (354-430) had uitgerekend dat 153 de optelsom is van $1 + 2 + 3 \dots + 17$. Dat duidde volgens hem op alle gelovigen die door de zevenvoudige Geest de tien geboden hielden. Volgens Hieronymus (347-420) had het getal 153 weer een hele andere betekenis: Volgens hem waren er in die tijd precies 153 vissoorten bekend.

Zeven is meer dan twaalf

Over getallen gesproken: Het is ook opvallend hoeveel leerlingen er bij dit verhaal aanwezig zijn. Ze worden aan het begin van Johannes 21 genoemd, het blijken er zeven te zijn. Dat is vreemd, wat Jezus had toch twaalf leerlingen

(van wie Judas na zijn verraad zelfmoord had gepleegd)? Toch kunnen ook hier de getallen een eigen verhaal vertellen. Twaalf is het getal van de stammen van Israël, van het joodse volk. Maar zeven is het getal van de volheid, het getal van de wijde wereld. Misschien is in dit geval zeven dus nog wel meer dan twaalf.

Kolenvuur

Als de leerlingen aan land komen, zien ze dat Jezus een kolenvuur heeft gemaakt (Joh. 21:9). Niet zo lang daarvoor heeft Petrus ook bij een kolenvuur gestaan. Op de avond dat Jezus gevangen genomen werd, ging Petrus achter hem aan naar het huis van de hogepriester. Terwijl Jezus binnen ondervraagd werd, warmde Petrus zich buiten bij het vuur. Daar werd drie keer aan hem gevraagd of hij bij Jezus hoorde en drie keer zei Petrus: 'Ik ken hem niet.' Nu staat hij dus opnieuw bij een kolenvuur. Nu is het niet Jezus die ondervraagd wordt, maar Petrus zelf. Drie keer vraagt Jezus of Petrus hem liefheeft en drie keer zegt Petrus dat hij van hem houdt.

Liefhebben en houden van

In de tekst worden verschillende woorden gebruikt voor liefhebben/houden van. In het Grieks vraagt Jezus eerst naar de *agapè* (= vriendschap) van Petrus en antwoordt Petrus met *filò* ('ik heb lief'). De tweede keer gebeurt dat ook. De derde keer vraagt Jezus naar liefde en antwoordt Petrus daar ook mee. Het is niet helemaal duidelijk waarom die woorden door elkaar worden gebruikt. Sommige uitleggers zeggen dat het ook kan zijn omdat de evangelist gewoon wat wilde variëren in zijn woordkeus.

Petrus als herder

Petrus krijgt de opdracht om voor de schapen van Jezus' kudde te zorgen. In het vroege christendom werd veel gesproken over de positie van de apostelen van Jezus. Waren die allemaal gelijk of was de ene apostel belangrijker dan de andere? In deze tekst krijgt Petrus een belangrijke rol.

De geliefde leerling

Toch is Petrus niet de enige leerling die een bijzondere plek inneemt. In het Johannesevangelie wordt regelmatig gesproken over de 'geliefde leerling'. Dat was degene die tijdens de maaltijd aan Jezus vroeg wie hem zou verraden. In Johannes 20 zien we die geliefde leerling ook samen met Petrus naar het lege graf rennen. (En de geliefde leerling is er het eerst.) In het verhaal van vandaag vraagt Petrus hoe het met die geliefde leerling zit: En hij dan? 'Dat is niet jouw zaak', antwoordt Jezus.

De schrijver van het evangelie

Aan het eind van dit verhaal zijn we ook aan het einde van het evangelie gekomen. En dan vertelt de evangelist ook wie die geliefde leerling is: Het is Johannes, de schrijver van dit evangelie. Hij heeft het zelf allemaal opgeschreven. Nu toont wetenschappelijk onderzoek aan dat dit evangelie pas aan het eind van de eerste eeuw geschreven is. Het is dan ook maar zeer de vraag of het echt door een leerling van Jezus is opgeschreven. Waarschijnlijk is het opgeschreven in Klein-Azië, in een christelijke gemeente die daar ontstaan was. Drie keer raden wie die gemeente gesticht heeft....